

Slimību profilakses un kontroles centrs

Saindēšanās – drauds bērna veselībai un dzīvībai mājās

Saindēšanās ir viens no izplatītākajiem nelaimes gadījumiem bērniem vecumā līdz četriem gadiem. Mazu bērnu interesē apkārtējā pasaule - krāsainas tabletes un sadzīves ķīmiju bērns var uztvert kā saldumus vai rotaļlietas. Ir jāparedz, ka bērns paņems visu, kam viņš tiek klāt un ka viņam interesē pilnīgi viss, kas notiek un ko viņš ierauga, jo tādā veidā viņš izzina pasauli.

Skaties video, kā pasargāt bērnu no saindēšanās

Sadzīves ķīmija

Bīstama problēma ir sadzīves ķīmija, kas atrodas mājās nepareizi piemeklētās vietās. Vecāki bieži neiedomājas, ka bez uzraudzības atstāj tādas lietas kā veļas pulveri, balinātāju, smaržzudēņus, acetonu, trauku mazgājamo līdzekli, cauruļu tīrīšanas līdzekļus un citas lietas, jo bērns, tiekot klāt šiem izstrādājumiem, var gūt neatgriezeniskus kaitējumu savai veselībai. Šīs vielas var izraisīt mutes dobuma, barības vada un elpošanas ceļu ķīmiskus apdegumus. No sadzīves ķīmijas var iegūt arī ļoti smagu intoksikāciju (saindēšanos), kuras dēļ bērns var aiziet bojā. Arī vēl no iepriekšējiem laikiem saglabājusies etiķa esence var sagādāt bīstamas situācijas, jo vecāki to bieži vien glabā pudelēs, kas nav ar bērniem drošu pudeļu korķīti vai arī pārlej, piemēram, limonādes pudelēs. Pudeles ar košajām etiķetēm piesaista bērnu uzmanību. Nonākot barības vadā, etiķa esence rada dzīvībai bīstamu ķīmisko apdegumu, kas beidzas ar neatgriezenisku mutes, barības vada, kuņģa bojājumu vai pat bērna nāvi. Tāpēc no etiķa esences lietošanas mājās labāk atteikties pavisam un izmantot tikai galda etiķi. Vecākiem jāparūpējas, lai sadzīves ķīmija atrodas bērniem neaizsniežamā vietā un jāiegaumē, ka tad, kad ģimenē ienāk mazulis, sadzīves ķīmiju vairs nevar glabāt, piemēram, zem izlietnes, kur to ikdienā mājās novieto visbiežāk un kur bērns var tai viegli piekļūt. Turpmāk sadzīves ķīmija jāglabā augstākajos plauktos vai vislabāk – slēdzamā skapītī.

Medikamenti

Kā uzsver Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas ķirurģijas nodaļas vadītājs profesors Aigars Pētersons, vecākiem ir jādomā, kur mājās tiek novietoti medikamenti. Tie noteikti jānovieto slēdzamā skapītī vai atvilktnē, bērnam nepieejamās vietās. Bieži mazi bērni paņem vecmāmiņas vai vectēta tabletes - asinsspiediena zāles, sirds zāles, krāsainas tabletes, kālija permanganāta graudiņus, kas bērnu ļoti interesē. Tā kā šajā vecumā bērns pasauli lielā mērā izzina tieši ar mutes palīdzību – visu nogaršojot, nereti šie medikamenti tiek norīti, kas var radīt saindēšanos vai mutes un barības vada gļotādas apdegumu (piem., attiecībā uz kālija permanganātu, t.s. „zilajiem graudiņiem”).

Kā sniegt pirmo palīdzību?

Ja bērns saindējies ar sadzīves ķīmiju vai medikamentiem, nekavējoties jāizsauc ātrā palīdzība. Pirms atbrauc mediķi, bērnam jāizskalo mute un jāiedod padzerties, bet ne vairāk kā 100 gramus ūdens. Ūdens, iespējams, varētu mazināt indes asumu, koncentrāciju, bet neko vairāk nespētu palīdzēt. Nekādā gadījumā nevajadzētu izraisīt vemšanu, jo tādā veidā varētu tikai palielināt problēmu (piemēram, ja norītā sadzīves ķīmija ir kodīga vai dedzinoša, izraisot vemšanu, atkārtoti tiks kairināta barības vada un mutes gļotāda). Tomēr, ja saindēšanās gadījumā bērnam ir vemšana, to nevajag kavēt, bet atvērtās masas vajag noteikti saglabāt un iedot ātrās palīdzības pārstāvjiem, tādā veidā būtu vieglāk noteikt to ķīmisko vielu sastāvu – ar ko bērns ir saindējies. Ieteicams saglabāt vielas, ar ko bērns saindējies, iepakojumu, lai ārstam būtu zināms tās sastāvs.